

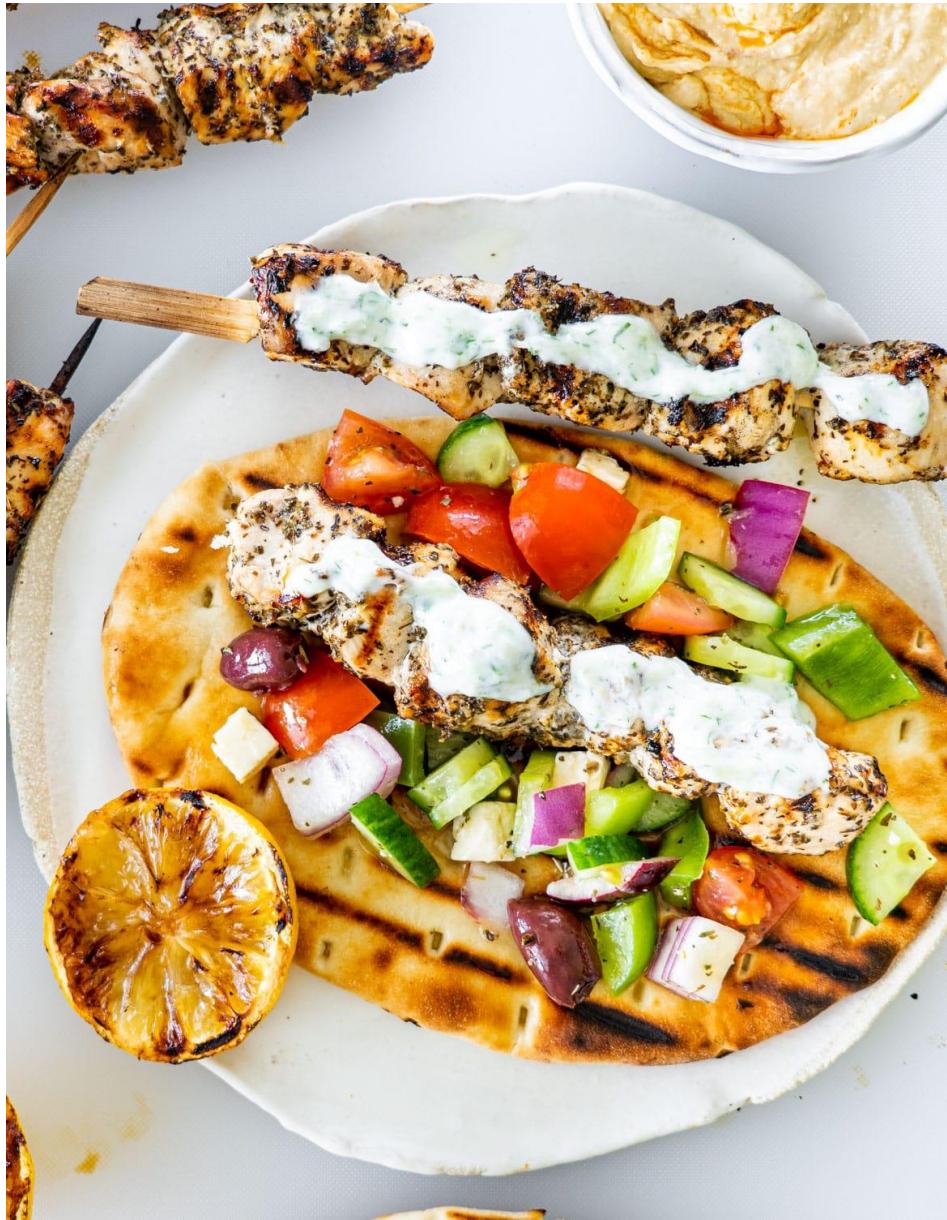
Slovak / Slovenčina

Prosím si
zmrzlinu.
Čučoriedkovú!

Martin Tomko / Geomatics
tomkom@unimelb.edu.au

Slovensko a Slovenčina | Slovakia and Slovak

Souvlaki

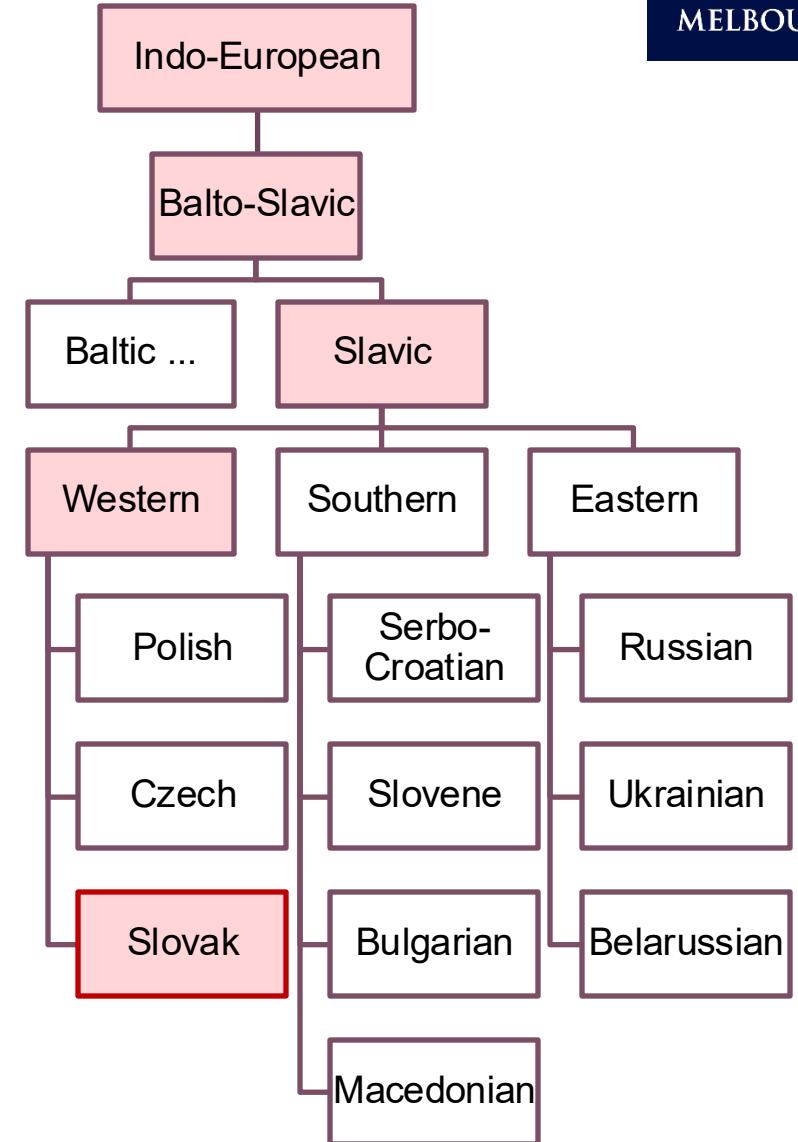
Slovensko a Slovenčina | Slovakia and Slovak

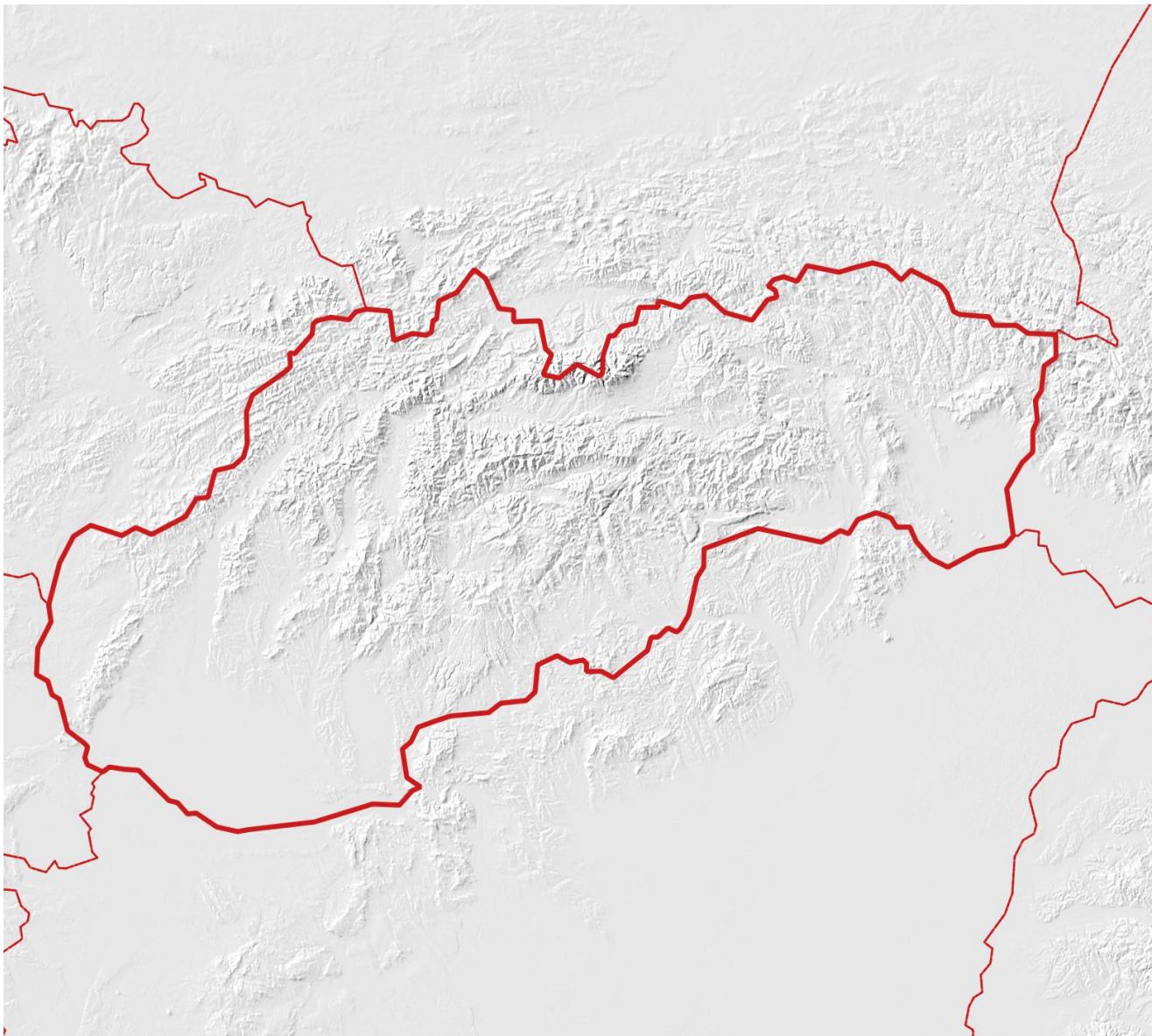
Slovensko a Slovenčina | Slovakia and Slovak

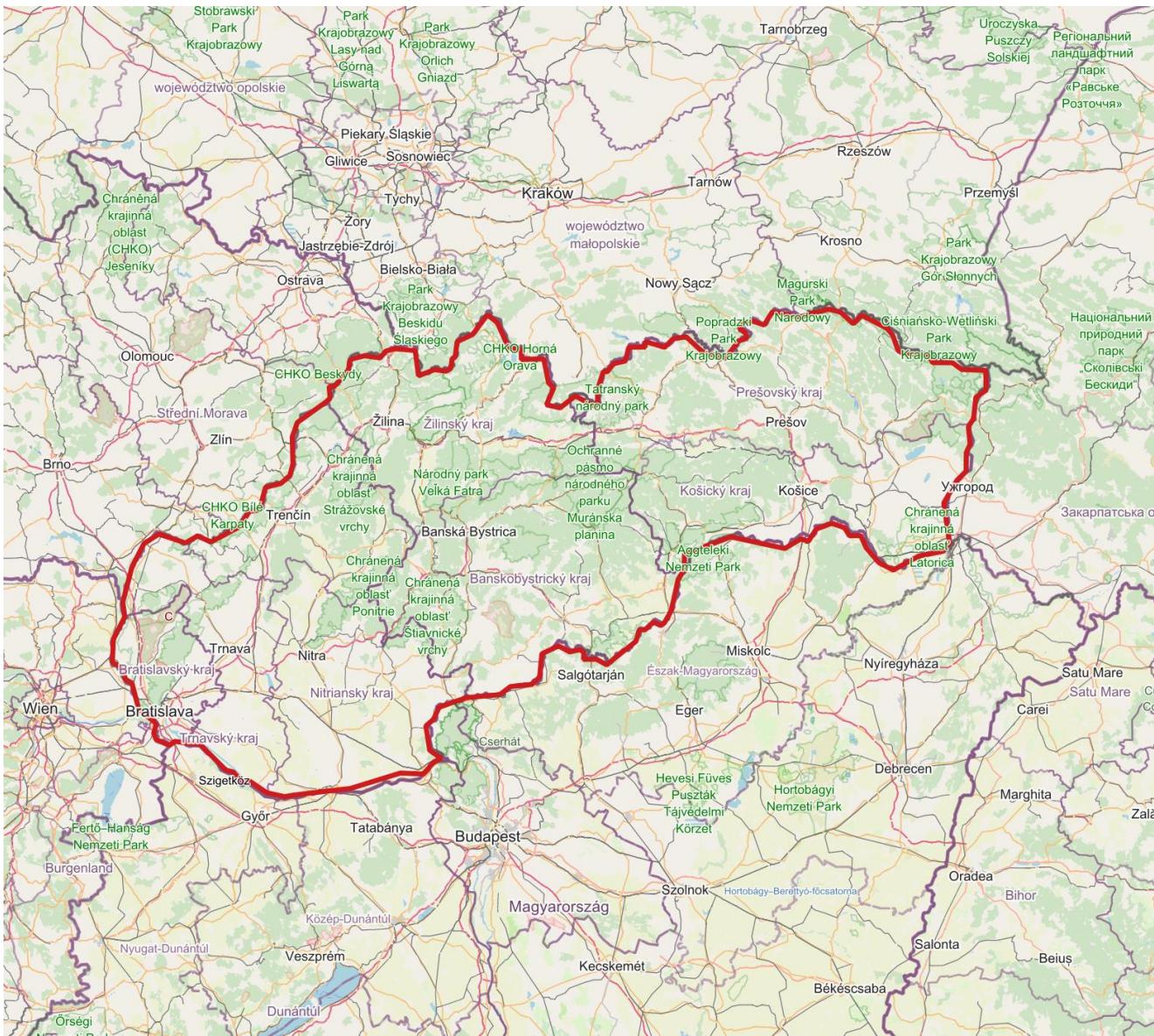
Slovensko a Slovenčina | Slovakia and Slovak

Topography, Culture and Language

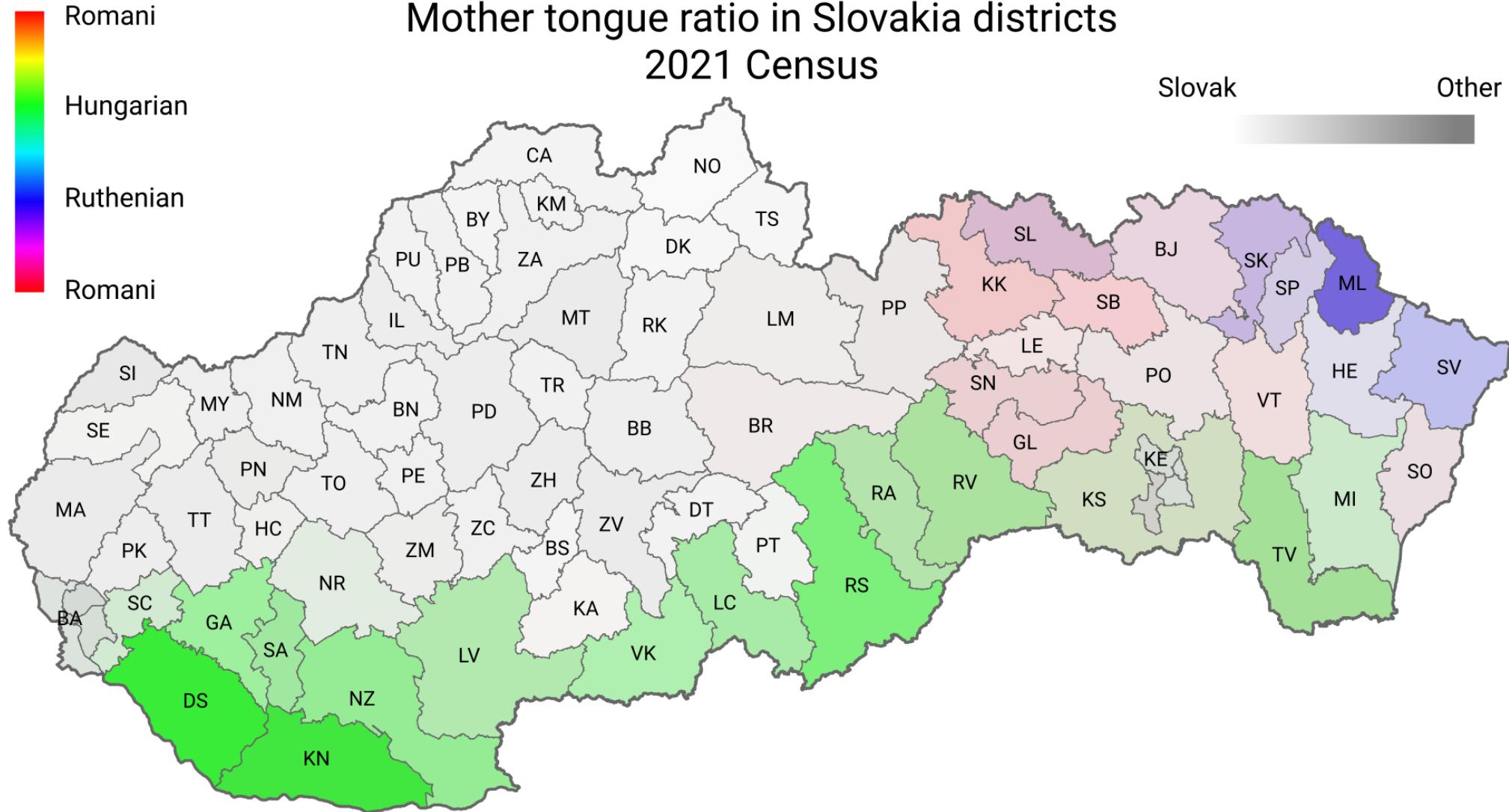
Topography, Culture and Language

Linguistic diversity

Mother tongue ratio in Slovakia districts 2021 Census

Topography, Culture and Language

THE UNIVERSITY OF
MELBOURNE

Regulation [edit]

Standard Slovak (*spisovná slovenčina*) is defined by an Act of Parliament on the State Language of the Slovak Republic (language law). According to this law, the Ministry of Culture approves and publishes the codified form of Slovak based on the judgment of specialised Slovak linguistic institutes and specialists in the area of the state language. This is traditionally the [Ľudovít Štúr Institute of Linguistics](#), which is part of the Slovak Academy of Sciences. In practice, the Ministry of Culture publishes a document that specifies authoritative reference books for standard Slovak usage, which is called the codification handbook (*kodifikačná príručka*). The current regulations were published on 15 March 2021. There are four such publications:^[28]

- '*Pravidlá slovenského pravopisu*', 2013; (orthographic rules)
- '*Krátky slovník slovenského jazyka*', 2020; (dictionary)
- '*Pravidlá slovenskej výslovnosti*', 2009; (pronunciation)
- '*Morfológia slovenského jazyka*', 1966; (morphology)

https://en.wikipedia.org/wiki/Slovak_language

Topography, Culture and Language

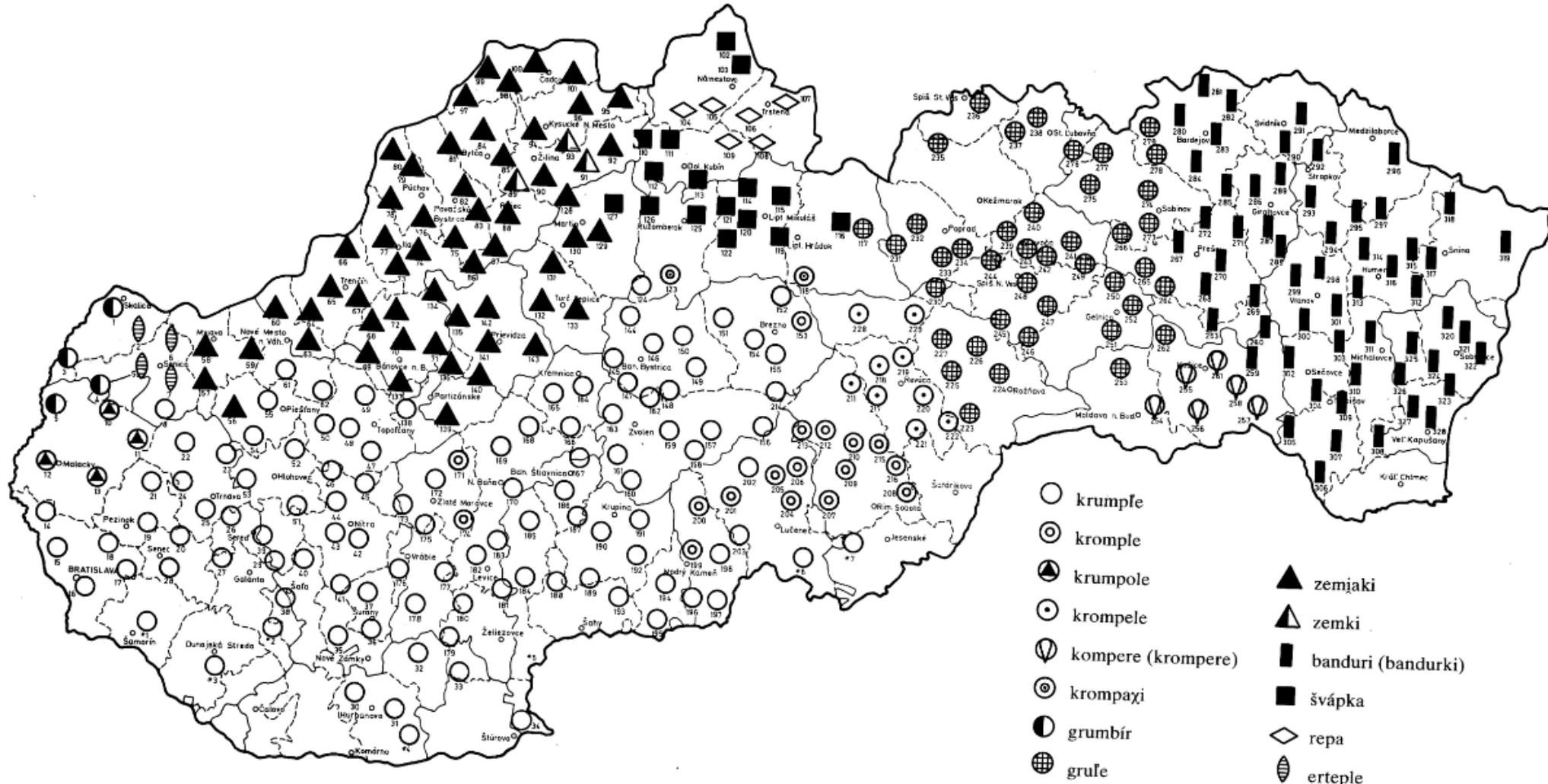
Kroje na Slovensku

Topography, Culture and Language

II. RASTLINSTVO

39. zemiaky

Sounds: Píš ako počuješ (Bernolák)

phoneme = grapheme

Slovak vowel phonemes

	Front		Back	
	short	long	short	long
Close	i	i:	u	u:
Mid	e	e:	ɔ	(ɔ:)
Open	(æ)		a	a:
Diphthongs		ai	ɛɪ	(iu)

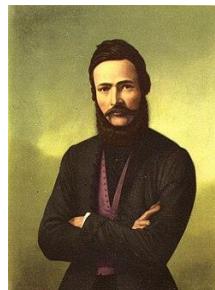
Slovak consonant phonemes [38]

	Labial	Alveolar	Retroflex	Palatal	Velar	Glottal
Nasal	m	n		ɲ		
Plosive	voiceless	p	t		c ^[39]	k
	voiced	b	d		ɟ ^[39]	g
Affricate	voiceless		ts	tʂ		
	voiced		dz	dʐ		
Fricative	voiceless	f	s	ʂ	x	
	voiced	v	z	ʐ		h
Approximant	plain				j	
	lateral	short	l		ʎ	
		geminated	ɫ			
Trill	short	r				
	geminated	ɾ				

Bernolák - Grammatica Slavica (1790)

Štúr - Nauka reči Slovenskej (1846)

Grammar

- **Inflected language, 6 cases, 3 genders, tense, voice.**
- **Inflects nouns, adverbs, adjectives, pronouns...**
- The verb (predicate) agrees in person and number with its subject.
- Adjectives and pronouns must agree with nouns in case, number, and gender.

Word order in Slovak is relatively free, since strong [inflection](#) enables the identification of [grammatical roles](#) (subject, object, predicate, etc.) regardless of word placement. This relatively free word order allows the use of word order to convey [topic and emphasis](#).

Some examples are as follows:

Ten veľký muž tam dnes otvára obchod. = That big man is opening a store there today. (*ten* = that; *veľký* = big; *muž* = man; *tam* = there; *dnes* = today; *otvára* = opens; *obchod* = store) – The word order does not emphasize any specific detail, just general information.

Ten veľký muž dnes otvára obchod tam. = That big man is today opening a store there. – This word order emphasizes the place (*tam* = there).

Dnes tam otvára obchod ten veľký muž. = Today over there a store is being opened by that big man. – This word order focuses on the person who is opening the store (*ten* = that; *veľký* = big; *muž* = man).

Obchod tam dnes otvára ten veľký muž. = The store over there is today being opened by that big man. – Depending on the intonation the focus can be either on the store itself or on the person.

Language: diminutives

Obor

Obrík, Obríček

Trpaslík

Trpaslisko

Rich vocabulary (let's be rude)

MA

the narrowest core – so to speak, the strongest part – it consists of four or five basic word roots (in this contexts are usually mentioned dick, cock, **whore**, **fuck**, **pussy**). Well, 234 slogans of our dictionary points to the fact that the issue is much, much more complicated. So let's say, **whore fuck**, given its greater occurrence in fiction and journalism, it lies [by] what degree of social taboo, somewhere between the already mentioned terms and less vulgar shit, ass;

Najkratší slovník slovenského jazyka

Len úvodom ...

Predchádzajúce slovníky slovenského jazyka mali jeden veľký nedostatok: malú, no z hľadiska frekvencie v hovorovej reči veľmi významnú oblasť lexiky pred verejnosťou bud' zatajili, alebo prezentovali vo veľmi obmedzenej podobe a občas bohužiaľ aj skreslenej. Situácia, ktorá takto vznikla, možno označiť za kurióznu: civilizovaný národ sám pred sebou tají časť svojej slovnej zásoby!

Námietať, že väčšina používateľov jazyka výrazy, o ktorých je reč, aj tak dôverne pozná, neobstojí; absencia ich exaktného lexikografického spracovania vedie k rozličným mylným názorom, poverám a mytom. Jedným z nich je napr. názor, že najužšie jadro – takpovediac najsielnejšiu časť – tvorí či päť základných slovných koreňov (v tejto súvislosti sa obyčajne spomínajú **chuj**, **kokot**, **kurva**, **jebat'**, **piča**). Nuž, 234 hesiel nášho slovníka poukazuje na skutočnosť, že problematika je omnoho, omnoho komplikovanejšia. Tak povedme, **kurva**, už vzhľadom na jej väčší výskyt v beletrií a publicistike, leží, čo sa stupňa spoločenského tabu týka, voľakde medzi už spomínanými termínni a menej vulgárnymi **srat'**, **rit'**; máme tu výrazy ako **gec**, **kotón**, **cicina**, **prdiet'**, **trt**, predstavujúce celé spektrum intenzít a významov, zastupujú slová **trukat'**, **medať** a ďalšie.

Etymologický slovník jazyka českého a slovenského V. Machka (Praha, NČSAV, 1957) poukazuje na praslovanský pôvod podstatného mena **kurva** – uvedený tvar sa nevyvinul z nemeckého *hure*, ale skôr opak je pravdom; všešlovanské **jebat'** odvoduje svoj pôvod až kdeši v staroindickom *yábhati*. Z iných prameňov zase vyplýva, že slovo **kokot** nie je azda odvodeninou z franc. *cocotte*, ale zo staroslovienskeho **kokot**, ktoré malo, okrem iného, aj význam kohút. V tejto súvislosti nás už potom vôbec neprekvapí, že aj slovanský pôvod termínu **piča** resp. **pizza** (neskôr prešiel o.i. do maďarčiny), sa javí tiež už ako dostatočne preukázaný. Uvedené fakty a napokon aj fakt, že všetky tieto slová sa vyskytujú v našej slovnej zásobe, v slovnej zásobe používanej na našom území, nás oprávňujú vyslovit' tvrdenie, že tak ako angličtina svojím *futbal*, *klub*, *gół*, francúzsština výrazmi *toaleta*, *kravata*, *krém*, ruština *sputnikom* a *perestrojkou*, či čeština svojím *robotom*, tak slovenčina práve oblast'ou spracovanou v našom slovníku, prispieva svojím vkladom do medzinárodnej lexiky.

Rich vocabulary (let's be rude)

MA

jeb cit.
jebačka, -y, -čiek ž.

jebák, -a, -y m.
zajebákováný príd.
jebáreň, -rne ž.

jebať, -e, -ú ndk.

jebat' sa

jebať si

buch, báč (*J. a bolo to v piči! Bomby vybuchovali: j.! J.!*)

1. súloženie (*A keď budem zvázáčka, ej to bude j.!*)
2. krásavica, pohlavné príťažlivá žena (*Vyrásťa z nej taká j., že len pri púhom pomyslení sa všetkým slinky zbiehali.*)
3. drina, *zmon* dojebať, -e, -ú

- vyrážka,
pokrytý j
miesto, k
jeba – pri
(*Nepozná
1. súložiť
2. (koho,
3. (komu,
e ?)
4. (koho)
nejeb
5. (do koi
6. (na koi
opovi
ja t'a
7. (čo) k
1. (o čo i b
spravoa
2. (v čom,
vyše dv
3. ist' (J-h
škrabat*
- dojebať sa
dotrktkať sa / dojebať si
dojebnúť, -e, -ú, -bol dk.
dojebnút' sa
dopičovať, -uje, -ujú dk.
dosrať, -serie, -serú rozk.
dosrať sa

J

- objebať, -e, -ú, dk.
objebávať, -a, -ajú
objebávač, -a m.
odjebať, -e, -ú, -bal dk.

D

1. ukončiť súloženie (*Ked' d-l, zis*)
  2. (*koho*) dobiť, zmlátiť (*D-l ho ti*)
  3. (*koho*) pokarhať, vyhrešiť (*rozkaz.*)
  4. (*koho*) nahnevať, nazloviť, dož *celkom vázne d-lo.*)
  5. (*čo*) definitívne pokaziť, zničiť *na nej vôbec nedá sedieť.)*
  1. ubližiť si, zraniť sa (*D-l sa pri*)
  2. prísť (*D-li sme sa tam, no krčm*)
  1. poraníť si (*D-l si koleno pri fu*)
  2. pokaziť si, poškodiť (*Na tých i* (*koho*) doraziť, dobiť (*D-l ho posle* (*čím*) doraziť sa (napr. pri pijatike, *borovičky.*)
  - prestať pičovať (*Ak si d-l, tak si* (*čo*) pokaziť (*Na predošlom poste* *preložili ku nám.)*
  - chovať sa zbabelo (*Ked' mu* *sa a všetko vyblabotal.*)
- odjebávač, -a m.
odjebnúť, -e, -ú, -bol dk.
ojeb, -u m.
ojebať, -e, -ú, -al dk.
ojebať sa

O

- (čo, čím) obložiť, obhádzať (*o. zadnú stenu vápnom*)
1. ndkk. k 1,2 obťažovať (*Nedal jej pokoj, stále ju o-l.*)
  - ten, čo obťažuje (*Bol to taký o., každá žena sa mu radšej vyhla.*)
  1. (*čo*) stratíť, dať preč (*Budete si musieť spomenúť, kde ste o-li ten guľomet.*)
  2. (*čo*) odhodiť (*O-b tú klobásu, ved' vidiš, že je zelená!*)
  3. (*čo*) odraziť, odtrhnúť (*....sa chodi po vodu, až sa ucho o-e.*)
  4. (*koho, čo*) zlikvidovať, odstrániť, zabíť (*O-li ho dobre mierenou ranou.*)
- ten, kto odjebáva, denunciant (*Preslávil sa ako najväčší o. v okrese, nikto si pred ním nemohol byť istý.*)
1. (*čo*) odhodiť (*o-l granát čo najdalej od seba*)
  2. (*čo*) odraziť, odtrhnúť (*na jed raz*) (*Jebol stoličkou o zem tak, že jej o-l nohu.*)
  3. (*koho, čo*) zlikvidovať, zabíť (*o-l ho prvým zásahom*) odjebnúť sa zabíť sa, spáchať samovraždu (*o-l sa vlastným revolverom*)
  1. úskok (*Dávaj si pozor, to čo na teba chystá je určite o.*)
  2. šikovný postup založený často na klamstve, trik (*Ide o osvedčený reklamný o.*)
  3. zručný kúsok eskamotéra (*Poznáš ten o. s tými zápalkami?*)
  4. hlavolam (*Veru som sa natrápila, kým som ten o. rozluštila.*)
  1. (*koho, čo*) oklamat', podviesť (*Hovor si čo chceš, mňa neo-š.*)
  2. (*čo*) minúť (*O-l tam tol'ko peňazi, čo nezarobí ani za pol roka.*)
  3. (*čo*) obúchať, otľať (*Najprv nám kázali tú stenu objebat', omietkou a potom sme ju museli o. dolu.*)
  1. (*čím i bezpredm.*) oklamat' sa, sám seba dobehnúť, (*Nechal som sa o. jeho solidným výzorom.*)
  2. (*od čoho i bezpredm.*) prásiť sa, obúchať sa (*O-l sa od snehu.*)

Slovak NLP resources

- <https://github.com/slovak-nlp/resources>
- <https://huggingface.co/gerulata/slovakbert>
- <https://www.ollama.com/jobautomation/OpenEuroLLM-Slovak>
- <https://huggingface.co/slovak-nlp/mistral-sk-7b>
- Metrics: <https://reference-global.com/article/10.2478/aei-2025-0004>

Ask for icecream!

Prosím si **zmrzlinu**

(I would like (me) an ice cream)

Zmrzlina > zmrzlinu (akussative case)

Zmrznút' – to freeze (to ice)

Mrznút' – to freeze (process)

Bonus: Prosím si čučoriedkovú zmrzlinu

Ask for icecream! (Translation fail)

- **Drowning > Topit' sa**
- **Melting > Topit' sa**

Ludmila Hladtová - Čučoriedková zmrzlina

Juj, ale topí sa !

Huh, it is drawing.

Foto: Ludmila Hladtová

Thank you!

*Come and talk to me if you are interested in
language and space/place, geography of language...
coffee, icecream, and the ontology of cakes*